

Binnenkijken.

bij Casper Waaijer

TEKST & FOTO'S: KOOS DE WILT

Eind november heeft Casper Waaijer zijn eerste tentoonstelling in Singer Laren, als winnaar van de John & Marine Van Vlissingen Art Foundation Prijs. Wij brachten een bezoek aan het immense atelier in Amsterdam-Zuidoost van een talentvol iemand die zich nog maar een paar jaar kunstenaar noemt.

Zijn atelier is kolossaal: het beslaat haast de hele bovenverdieping van een voormalige kantoortuin van detailhandelsketen Blokker, een gebouw tussen de duizenden andere kantoren in Amsterdam-Zuidoost. Het formaat van veel zijn werken past goed bij de vele honderden vierkante meters die hij hier antikraak mag invullen met een paar collega-kunstenaars. In de open ruimte liggen overal repen stof op de grond en staan hier en daar grote vlechtwerken, gemaakt van jutezakken, spanbanden en autogordels, die hij heeft verwerkt tot objecten die het meest doen denken aan schilderijen van architectonische gebouwen en geometrische omgevingen.

Casper Waaijer (°1995) heeft een oma die de kunstacademie heeft gevolgd. Als kind tekende hij veel en als tiener was hij vaak op straat bezig met graffiti. Maar dat die jongen uit Noordwijk kunstenaar zou worden, was zeker niet voor de hand liggend. Hij studeerde bedrijfskunde in Amsterdam, deed zijn master aan Nyenrode en werkte daarna een paar jaar in sales, als laatste voor een Zuid-Afrikaans theemerk. Waaijer maakte altijd al kunst, maar tijdens de coronatijd veranderde alles. Hij kreeg allereerst een dochter en daarnaast begon zijn kunstenaarschap vaste vormen aan te nemen. En nu is er als eerste belangrijke tussenstop in zijn carrière een boek van zijn werk en een tentoonstelling bij Singer Laren, in het kader van het winnen van de John & Marine Van Vlissingen Art Foundation Prijs. "Ik ben nog bezig mijn pad te vinden als kunstenaar", zegt Waaijer, terwijl hij

Jutezakken, spanbanden en autogordels worden verwerkt tot objecten die doen denken aan schilderijen van architectonische gebouwen en geometrische omgevingen.

naar de hoek loopt waar een rij autogordels aan de muur hangt. "Maar ik voel me steeds meer thuis bij mijn vlechttechniek. Nu bijvoorbeeld met autogordels, waarbij ik mijn fascinatie voor de structuur van die zwarte vezel verwerk in twee- en drie dimensionale werken. Het mooie van de structuur van autogordels is dat wat je ziet steeds verandert, afhankelijk van de invalshoek. De vlechtstructuur heeft tegelijkertijd iets heel alledaags, het is een stof die je in de auto vaak gedachteloos omgordt. Maar verwerkt in een kunstwerk kan deze iets fascinerends krijgen. Ik ben nu bezig om de stof rond een houten model te spannen voor een werk dat ik in Laren wil tentoonstellen. Ook bij spanbanden die ik gebruik zie je, zeker als die banden een geschiedenis hebben gehad, allemaal structuren ontstaan als je ze naast elkaar plaatst. Dan komt het tot leven. Ik maak gebruik van de eigen zeggingskracht van het ruwe materiaal. Zo beschilder ik bijvoorbeeld grote lapen jute, die ik vervolgens in repen snijd en weer in elkaar vlecht. Ook hier zijn het weer materialen die we allemaal kennen, maar die je nooit ziet vanuit het perspectief dat ik aanbreng."

Casper Waaijer in zijn atelier in Amsterdam-Zuidoost.

‘Ik maak gebruik van de eigen zeggingskracht van het ruwe materiaal’

Waaijer is gefascineerd door de brutalistische Sovjet-architectuur, waar hij op stuitte tijdens een reis naar Kazachstan.

‘Ik ben altijd al gefascineerd geweest door de ietwat grimmige Sovjet-architectuur’

KAZACHSTAN

In het voorjaar reisde de kunstenaar een tijdlang door het immens uitgestrekte Kazachstan, waar hij zich liet inspireren door wat hij in de grootste stad van het land, Almaty, bekeek en wat hij in de eindeloze en weidse landschappen aan hem voorbij zag glijden. “Ik ben altijd al gefascineerd geweest door de ietwat grimmige Sovjet-architectuur en hoe die na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie stukje bij beetje in verval is gekomen”, vertelt hij als hij op zijn Mac door de duizenden foto's scrolt die hij er maakte. “Ik kende het brutalisme wel uit architectuurboeken en nu kon ik in het echt zien hoe dat in de late Stalinjaren vorm had gekregen. In die architectuur vind je een vervreemdend soort stoerheid, gemaakt door ambachtslieden die de techniek van hun ambacht heel goed onder de knie hadden. Ik hou erg van dat vakmanschap. In de gebouwen zie je het mo-

notone en propagandistische van de Sovjet-architectuur met daartussendoor allerlei Aziatische invloeden en ook persoonlijke invullingen van de mensen die er de afgelopen decennia in en om hebben geleefd. Veel is afgebladerd en verroest, maar ze staan er nog wel, gebouwen die verwijzen naar dromen die al lang zijn vervlogen, soms als eenzaam monument in het grootse landschap. In mijn werk van linnen en jute heb ik een vertaalslag proberen te maken van wat ik allemaal aantrof in de gebouwen, in klein straatmeubilair en in de landschappen buiten de stad. In de vervlechtingen van het werk herken je de eindeloos uitgestrekte landschappen, maar ook de tralies die ik zag voor de ramen van de gebouwen. Niet letterlijk, maar het gevoel ervan probeer ik over te brengen.”

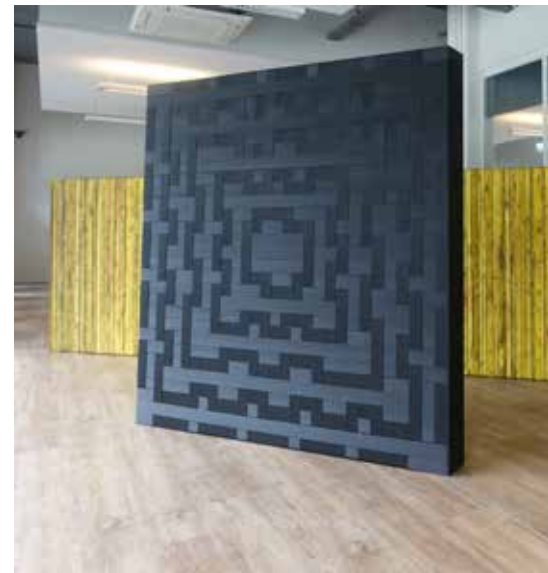
BRUTALISTISCHE INVLOEDEN

De kunstenaar loopt in het verlaten kantoorpand een paar trappen af naar de enorme ruimte op de begane grond, waar veel van zijn werken klaarstaan om te worden vervoerd naar het museum. Hij zet twee grote, goudgele werken naast elkaar. Het zijn schilderachtige landschappen, gemaakt van gele spanbanden die over de hele breedte om het frame zijn gewikkeld. Horizontaal naast elkaar gezet kun je er een enorm berkenbos in herkennen of een landschap met

‘Het mooie van de structuur van autogordels is dat wat je ziet steeds verandert, afhankelijk van de invalshoek’

gras en gele bloemenvelden, zoals hij die zag in het verlaten landschap van Kazachstan. Maar feitelijk zijn het gewoon spanbanden, die jarenlang intensief zijn gebruikt in de industrie en door de tijd en door het gebruik van kleur zijn veranderd. “Die rauwheid van het materiaal brengt het werk echt tot leven. Ik vind ze zelf het mooist als je ze van donker naar licht ziet veranderen”, zegt Waaijer, als hij de werken in het verlengde naast elkaar plaatst. “Je kunt ze ook op elkaar zetten, maar in de Van den Brink Galerij van Singer Laren kunnen ze alleen naast elkaar liggen. Heel mooi, wat mij betreft.”

Aan een andere wand hangen tientallen kleurige werken van vervlochten jute. “Het zijn geschilderde vlakken die ik in repen heb gesneden en heb aangebracht op een doek. In dit werk kun je de ornamenten zien die ik op de brutalistische gebouwen uit de oude Sovjet-Unie zag, maar misschien is het werk ook wel beïnvloed door wat je ziet als je vanuit dit oude kantoorpand uitkijkt op de hijskranen en vele kantoorstorens van Amsterdam-Zuidoost. Directeur van Singer Laren Jan Rudolph de Lorm, die hier was met de commissie van John & Marine Van Vlissingen Art Foundation, had het erover dat de kleurige en geometrische vormen van Mondriaans beroemde werk ook een vertaling waren van zijn omgeving in Parijs: het waren de steigers en lappen steigerdoek die Mondriaan vanuit zijn raam zag en omzette in zijn beroemde schilderijen. Hier vanuit het raam kijk je uit over een landschap van eindeloos veel grijs en metaalkleurige gebouwen. Ongemerkt is dat misschien wel in mijn werk gekropen. Ik laat dat graag toe en mensen mogen erin zien wat ze zien.”

BEZOEKEN

*John & Marine Van Vlissingen
Art Foundation Prijs: Casper Waaijer*
25-11 t/m 26-01
Singer Laren
Laren
www.singerlaren.nl

Met acrylverf maakt Waaijer schilderijen die hij in repen snijdt en opnieuw samenstelt voor het uiteindelijke werk.